

Quasi tot de bell nou

Si hi hagués un nou Govern progressista, hauria d'afrontar tants canvis amb relació al que ha fet el PP, que, de fet, gairebé ho modificaria tot.

Text de *Miquel Payeras*

Un Govern balear alternatiu al del PP podria ser d'esquerra o de centre-esquerra. En el primer cas els seus membres serien PSOE, Més, Podem i, si aconseguissin representació, Esquerra Unida i Guanyem Eivissa. En el segon cas, formaria part també de la majoria Proposta per les Illes (PI). A efectes de l'anàlisi que es fa en aquestes pàgines s'ha considerat que el nou Govern estarà format per PSOE, Més i Podem –amb EU i Guanyem Eivissa o sense–, ja que *a priori* la incompatibilitat ideològica entre PI i Podem fa difícil imaginar que els dos partits puguin estar junts a la mateixa majoria. A més, es dona per impossible que Ciutadans pugui aliar-se amb l'esquerra, atès el discurs anticatalanista del qual fa bandera.

DEUTE PÚBLIC

L'acció del futur Govern es veurà determinada pel deute de l'administració pública balear, que ha crescut espectacularment els últims anys. Des de la legislatura autonòmica inicial, la de 1983-1987, fins al primer Govern de Jaume Matas, entre 1996 i 1999, la progressió va ser molt modesta. La xifra es va moure sempre per sota dels 500 milions, al voltant del 3% del PIB. A partir de 2001, però, començà una escalada imparable. L'últim any del primer Govern del Pacte de Progrés, de 1999 a 2003, ja se situà en els 850 milions, un 4,4% del PIB. Més encara progressà durant la segona legislatura de Jaume Matas, de 2003 a 2007: arribà als 1.798, un 6,9% del PIB. Amb el nou Pacte de Progrés, entre 2007 i 2011, s'enlairà fins als 4.135 milions, un 16,5% sobre el PIB. I a la legislatura actual de José Ramón Bauzá, que havia de ser la del control de la despesa i de la reducció del deute, s'ha situat el 2014 en els 7.774 milions, un 29,3% del PIB.

En vint anys, entre 1995 i 2014, el deute per càpita ha passat de 476 a 7.012 euros. Les Illes són la quarta comunitat autònoma amb una taxa de deute públic més gran respecte al seu PIB (dades de 2014) per darrere del País Valencià, Castella-la Manxa i Catalunya.

La intensa progressió a l'alça d'aquesta obligació de pagament omple d'incerteses la capacitat d'inversió del futur Govern, el qual haurà de reclamar un millor finançament i la satisfacció del deute històric a fi de disposar de prou diners per invertir.

DEUTE HISTÒRIC I FINANÇAMENT

La reforma de l'Estatut d'Autonomia de l'any 2007 fixà una quantitat mínima d'inversions de l'Estat a l'arxipèlag: 400 milions d'euros anuals a partir de 2008, acumulables d'un exercici a un altre si un any la xifra no arribava al trespol marcat. Doncs bé, dels 2.800 que entre 2008 i 2014 haurien d'haver arribat a les Illes, n'hi arribaren 2.035. O sigui que el dèficit d'inversió se situava el 2014 en 765 milions. Això és el que s'anomena el "deute històric" de Madrid amb Balears. Un dels principals reptes del nou executiu balear serà aconseguir cobrar aquests diners. Per calibrar la importància de la xifra cal tenir en compte que el pressupost de les Illes per a 2015 és de 4.035 milions d'euros. Per a l'esquerra il·lenca l'incompliment del que preveu la reforma de l'Estatut és un greuge que s'ha de solucionar al més aviat possible. PSOE, Més i Podem asseguruen en els seus programes que, si governen, faran tot el que calgui perquè Madrid pagui el que deu.

A banda, la necessitat d'acordar un nou sistema de finançament regular és la màxima prioritat de la política econòmica de totes les formacions progressistes i nacionalistes. El portaveu i líder de Més, Biel Barceló, s'ha mostrat rotund a propòsit d'això: "Només pactarem amb qui estigui d'acord a acabar el dèficit fiscal que pateix Balears". A parer seu, el futur Govern ha de tenir com a missió més important "millorar el finançament". L'objectiu és "traure les Illes de la cua del finançament per càpita on estem ara". Francina Armengol, secretària general del PSOE i candidata a presidenta del Govern, ha dit que "m'he posat com a objectiu fonamental del meu Govern" assolir "un sistema de finançament just" per a les Illes, i en cas que Madrid no faci cas de les peticions balears, aleshores "hauríem d'anar als tribunals".